

Materská škola, Bajka 54

UČEBNÉ OSNOVY ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

„POZNÁVAM SVET“

SEPTEMBER – *Vitaj v škôlke*

- *Ja a moja škôlka*
- *Kamarát a kamarátka*
- *Moja rodina*
- *Tu bývam*

FEBRUÁR – *Svet okolo nás*

- *Predmety okolo nás*
- *Čarovná Zem*
- *Ľudia sveta*
- *Tajomný vesmír*

OKTÓBER – *Jeseň pani bohatá*

- *Prišla jeseň*
- *U babky a dedka - zelenina*
- *Poklady zo záhradky - ovocie*
- *Ľudské telo a zdravie*

MAREC – *Z rozprávky do rozprávky*

- *Ja a kamarátka knižka*
- *Z rozprávky do rozprávky*
- *Listujeme Slovenskom*
- *Prvý jarný deň*

NOVEMBER – *Rytmy času*

- *Jeseň v lese*
- *Počasie*
- *Časové vzťahy*
- *Advent za rohom*

APRÍL – *Veselá jar*

- *Veľkonočné sviatky*
- *Putovanie vodnej kvapky*
- *Od semienka k rastlinke*
- *Chráňme našu Zem*

DECEMBER – *Vianočný čas*

- *Mikulášske prekvapenie*
- *Vianočný úsmev*
- *Koleda*

MÁJ – *Srdce na dlani*

- *Zvieratá a ich mláďatá*
- *Mama, moja láska*
- *Život na lúke*
- *Život v lese a pri vode*

JANUÁR – *Zimná krajina*

- *Príroda v zime*
- *Zimné športy*
- *Stopy v snehu-zvieratka v zime*
- *Stopy v snehu-vtáčiky v zime*

JÚN – *Hurá leto!*

- *Čarovné profesie*
- *Záchranári*
- *Doprava*
- *Farby a tvary*

SEPTEMBER

„Vitaj v škôlke“

Prvý tematický celok školského roka je zameraný na úspešnú adaptáciu detí na nové prostredie materskej školy, vytváranie pocitu bezpečia a postupné začleňovanie sa do kolektívu. Deti sa zoznamujú s rovesníkmi a zamestnancami materskej školy, oboznamujú s prostredím, triedou, hračkami, denným režimom a pravidlami spoločného spolužitia.

Približuje jednotlivé rodiny detí, ich zvyky a činnosti členov rodiny počas dňa. Podporuje vytváranie základov zdravého sebedovedomia a sebaistoty, pre schopnosť byť sami sebou a zároveň sa prispôbiť životu v sociálnej komunite – v kultúrnej a multikultúrnej spoločnosti. Prostredníctvom hier, rozhovorov, pohybových, hudobných, výtvarných a tvorivých činností si deti vytvárajú pozitívny vzťah k materskej škole a učia sa orientovať v novom prostredí. Rozvíjajú si komunikačné schopnosti, sociálne zručnosti, samostatnosť a schopnosť spolupracovať s ostatnými deťmi.

Dôležitou súčasťou obsahového celku je podpora emocionálnej pohody a sebadôvery detí, rešpektovanie ich individuálnych potrieb a tempa adaptácie. Deti sa učia pomenovať svoje pocity, vyjadriť svoje potreby, nadväzovať prvé priateľstvá a dodržiavať jednoduché pravidlá správania.

Hlavným zámerom tematického celku „**Vitaj v škôlke**“ je, aby si dieťa postupne vytvorilo pocit istoty, bezpečia a dôvery, získalo pozitívny vzťah k materskej škole a tešilo sa z pobytu v nej.

OKTÓBER

„Jeseň - pani bohatá“

Tematický celok je zameraný na spoznávanie jesenného obdobia, jeho typických znakov, zmien v prírode, života ľudí, zvierat a rastlín počas jesene. Deti prostredníctvom pozorovania, rozhovorov, hier, zážitkového učenia, výtvarných, hudobných, pohybových a pracovných činností objavujú krásu a rozmanitosť jesennej prírody.

Deti sa oboznamujú s jesenným počasím, farbami jesene, dozrievaním ovocia a zeleniny, zberom úrody a prípravou prírody na zimu. Pozornosť venujeme aj jesenným plodom, listom, stromom a ich významu pre človeka a živočíchy.

Prostredníctvom rôznorodých aktivít si deti rozvíjajú pozorovacie schopnosti, slovnú zásobu, komunikačné a matematické predstavy, tvorivosť, jemnú a hrubú motoriku, zmyslové vnímanie a sociálne zručnosti. Učia sa vnímať prírodu ako súčasť svojho života, vytvárať si k nej pozitívny vzťah a správať sa k nej ohľaduplne.

Október je mesiacom úcty k starším. Druhý tematický celok nadväzuje na prvý a podporuje pevné rodinné putá a rozvíja prosociálne správanie. Zameraný je na vnímanie krásy a čara jesennej prírody, rozvíjanie pozitívneho vzťahu k prírodnému prostrediu. V tvorivých činnostiach sú využívané jesenné plody. Téma je zameraná na starostlivosť o zdravie, jeho ochranu a prevenciu rôznych ochorení, úrazov a závislostí. Deti sa učia chápať význam zdravej výživy a utvárajú si základy zdravého životného štýlu.

Súčasťou celku sú aj ľudové tradície a zvyky spojené s jeseňou, jesenné piesne, básne, príbehy a rozprávky. Deti majú možnosť experimentovať s prírodným materiálom, pozorovať jeho vlastnosti a využívať ho pri tvorivých činnostiach.

Hlavným zámerom obsahového celku **„Jeseň – pani bohatá“** je vzbudzovať u detí záujem o prírodu, podporovať ich prirodzenú zvedavosť a viesť ich k aktívnemu objavovaniu sveta okolo seba. Jeseň predstavujeme deťom ako obdobie hojnosti, farieb, dozrievania a prípravy na pokojné zimné obdobie.

NOVEMBER

„Rytmy času“

Novembrový tematický celok je zameraný na zmeny a premeny. Všetko okolo nás sa odvíja od plynúceho času, ktorý meriame. Preto je celok zameraný na meranie, odhadovanie, spájanie, delenie. V súvislosti s časom sa mení aj príroda, na ktorú vplýva počasie. Všímajú si rozdiely v počasí, v prírode, v obliekaní, v činnostiach ľudí a v spôsobe života zvierat. Premeny prírody najlepšie pozorujeme s premenami ročných období a ich typickými znakmi, ktoré výtvarne a hudobne vyjadrujeme.

Celok je zameraný na približovanie pojmu času deťom predškolského veku prostredníctvom ich každodenných skúseností a pozorovania zmien, ktoré sa v priebehu času odohrávajú. Deti sa oboznamujú s pravidelným striedaním dňa a noci, častí dňa, dní v týždni, mesiacov a ročných období. Učia sa vnímať časové súvislosti a orientovať sa v jednoduchých časových vzťahoch. Prostredníctvom hier, rozhovorov, piesní, básní, pohybových a hudobných aktivít deti spoznávajú denný režim a pravidelnosť opakujúcich sa činností. Učia sa rozlišovať, čo robíme ráno, dopoludnia, na obed, popoludní a večer, pričom si vytvárajú predstavu o postupnosti udalostí a činností.

Súčasťou obsahového celku je aj poznávanie hodín a kalendára primerane veku detí. Deti si rozvíjajú schopnosť určovať, čo bolo predtým, potom, dnes, včera a zajtra, porovnávať trvanie činností a vnímať časovú následnosť.

Obsahový celok podporuje rozvoj časovej orientácie, logického a kritického myslenia, matematických predstáv, komunikačných schopností, pamäti, pozornosti a samostatnosti. Zároveň vedie deti k pochopeniu významu pravidelnosti a režimu v každodennom živote.

Hlavným zámerom obsahového celku „**Rytmy času**“ je vytvárať u detí základné predstavy o čase, jeho plynutí a pravidelnom opakovaní udalostí. Prostredníctvom praktických a zážitkových činností si deti postupne uvedomujú, že čas je prirodzenou súčasťou ich života a orientácia v ňom im pomáha lepšie sa vyznať v každodenných situáciách.

DECEMBER

„Vianočný čas“

Tematický celok nesúci sa v duchu vianočných sviatkov, je zameraný na približovanie atmosféry adventného a vianočného obdobia deťom predškolského veku. Prostredníctvom zážitkov, hier, rozhovorov a tvorivých aktivít deti spoznávajú vianočné tradície, zvyky a symboly, ktoré sú súčasťou života rodín a spoločnosti.

Súčasťou celku je aj spoznávanie ľudových vianočných piesní a vinšov. Deti sa učia tance, básne a piesne s vianočnou tematikou, dramatizujú príbehy a rozprávky a zapájajú sa do prípravy kultúrneho jednoduchého vianočného programu na „Vianočnú besiedku“.

Deti si všimajú zmeny v prírode počas zimy, pozorujú zimné počasie, sneh, mráz a kratšie dni. Oboznamujú sa s prípravami na Vianoce, s výzdobou materskej školy, vianočným stromčekom, vianočnými ozdobami a darčekom. Prostredníctvom rôznych aktivít si rozvíjajú vzťah k tradíciám a kultúrnemu dedičstvu.

Výtvarné, pracovné a hudobné činnosti poskytujú deťom priestor na rozvoj tvorivosti, fantázie, estetického cítenia, jemnej motoriky a hudobného vnímania. Pri spoločných aktivitách sa deti učia spolupracovať, pomáhať si a rešpektovať ostatných.

Dôležitou súčasťou celku je rozvíjanie prosociálneho správania, spolupatričnosti, láskavosti, empatie a radosti z obdarovania. Deti si uvedomujú, že Vianoce nie sú len o darčekom, ale najmä o spoločných chvíľach, rodine, priateľstve, pomoci a radosti, ktorú môžeme priniesť druhým.

Hlavným zámerom obsahového celku „**Vianočný čas**“ je vytvoriť deťom príjemnú a bezpečnú atmosféru adventného obdobia, podporovať ich pozitívny vzťah k rodine, tradíciám a ľuďom vo svojom okolí a prostredníctvom zážitkových činností rozvíjať ich osobnostné, sociálne, komunikačné, tvorivé a pohybové schopnosti.

JANUÁR

„Zimná krajina“

Tematický celok približuje krásy zimnej prírody, je zameraný na spoznávanie zimného obdobia, jeho charakteristických znakov a zmien v prírode. Deti prostredníctvom pozorovania, rozhovorov, hier, experimentovania a zážitkových aktivít objavujú krásu zimnej prírody a učia sa vnímať zmeny, ktoré prináša zima.

Oboznamujú sa s typickými znakmi zimy – snehom, mrazom, ľadom, nízkymi teplotami a zimným počasím. Pozorujú zmeny v prírode, porovnávajú zimnú krajinu s inými ročnými obdobiami a všímajú si, ako sa mení vzhľad stromov, rastlín a prostredia, v ktorom žijú. Experimentovaním skúmajú vlastnosti snehu, ľadu, vody, počítame a triedime.

Súčasťou obsahového celku je aj poznávanie života zvierat v zime. Deti sa dozvedajú, ako sa zvieratá počas zimy chránia pred chladom, ktoré zvieratá spia zimným spánkom a ktoré zostávajú aktívne. Učia sa, ako môžu pomáhať voľne žijúcim zvieratám a vtákom počas zimného obdobia, čím si vytvárajú pozitívny vzťah k prírode a živým organizmom.

Zimné obdobie poskytuje priestor na rôzne pohybové a športové aktivity, ako sú hry na snehu, stavanie snehuliakov, guľovanie, sánkovanie či napodobňovanie pohybu zvierat. V interiéri deti rozvíjajú svoju tvorivosť prostredníctvom výtvarných a pracovných činností so zimnou tematikou, pri ktorých využívajú rôzne materiály a techniky. Prostredníctvom zimných športov vedieme deti k poznaniu, že pohyb je dôležitý pre naše zdravie.

Deti si prostredníctvom básní, piesní, rozprávok a príbehov rozširujú slovnú zásobu, komunikačné schopnosti, predstavivosť a fantáziu. Pri spoločných aktivitách si zároveň rozvíjajú schopnosť spolupracovať, dodržiavať pravidlá a rešpektovať potreby ostatných.

Hlavným zámerom obsahového celku **„Zimná krajina“** je umožniť deťom prostredníctvom priameho pozorovania a zážitkov spoznávať charakteristické znaky zimy, rozvíjať ich vzťah k prírode a viesť ich k starostlivosti o zvieratá a životné prostredie. Zároveň podporujeme rozvoj poznávacích, pohybových, komunikačných, tvorivých a sociálnych schopností detí.

FEBRUÁR

„Svet okolo nás“

Tematický celok je zameraný na uvedenie si rozmanitosti života na Zemi a sociokultúrnej rôznorodosti ľudí, ich života, kultúry, tradícií a spôsobu života v rôznych krajinách sveta. Deti primeraným spôsobom získavajú predstavu o tom, že ľudia môžu žiť v rôznych častiach sveta, hovoriť odlišnými jazykmi, mať iné zvyky, oblečenie, jedlá či tradície, no napriek rozdielom majú všetci ľudia rovnaké základné potreby a zaslúžia si úctu a rešpekt. Priblížime deťom tradície vo fašiangovom čase a pripravíme detský karneval.

Súčasťou celku je aj poznávanie živej a neživej prírody. Deti pozorujú rastliny, stromy, zvieratá a prírodné javy, učia sa vnímať ich rozmanitosť a význam pre človeka. Prostredníctvom jednoduchých pokusov a experimentov objavujú vlastnosti predmetov a materiálov, experimentujú s rôznymi látkami, farbami a rozvíjajú svoju prirodzenú zvedavosť.

Približuje deťom tajomstvá vesmíru a podporuje ich prirodzenú zvedavosť o svete, ktorý sa nachádza za hranicami našej planéty. Deti sa prostredníctvom pozorovania, rozhovorov, obrázkov, príbehov, hier a jednoduchých experimentov oboznamujú so základnými poznatkami o Slnku, Mesiaci, Zemi, hviezdach a planétach.

Hlavným zámerom obsahového celku „Svet okolo nás“ je podporovať prirodzenú zvedavosť detí, ich záujem o poznávanie a objavovanie okolitého sveta, vzbudiť v deťoch záujem o vesmír, prírodu a vedecké poznávanie, podporovať ich otázky a hľadanie odpovedí a rozvíjať schopnosť pozorovať, premýšľať a objavovať. Prostredníctvom praktických a zážitkových činností vytvárať priestor na získavanie nových skúseností, rozvoj samostatnosti a vytváranie pozitívneho vzťahu k ľuďom, prírode a prostrediu, v ktorom deti žijú.

MAREC

„Z rozprávky do rozprávky“

Tematický celok je zameraný na oboznamovanie detí s krásami jarného obdobia, rozvíjanie ich vzťahu ku knihám, rozprávkam a slovenskej kultúre. Deti prostredníctvom hier, rozhovorov, literárnych a hudobných činností spoznávajú zmeny v prírode, ktoré prináša jar. Deti si všimajú prebúdžanie prírody, prvé jarné kvety, návrat vtákov, zmeny počasia a predlžovanie dňa. Učia sa vnímať krásu prírody, pomenúvať jej zmeny a vytvárať si pozitívny vzťah k jej ochrane. Deti spoznávajú knihu ako zdroj poznania, zábavy a fantázie, učia sa správne zaobchádzať s knihou, orientovať sa v jej obsahu a rozprávať o svojich obľúbených knihách a rozprávkach. Prostredníctvom známych rozprávkových príbehov sa stretávajú s rozprávkovými postavami, dejom a ponaučením. Rozvíjajú si fantáziu, slovnú zásobu, schopnosť počúvať a reprodukovat príbeh. Prostredníctvom dramatizácie, pohybových a výtvarných aktivít získavajú priestor na vlastné tvorivé vyjadrenie. Kniha o Slovensku približuje deťom Slovensko, jeho prírodné krásy, významné miesta, tradície a kultúrne dedičstvo. Deti získavajú základné poznatky o svojej krajine, rozvíjajú si národné povedomie a vzťah k miestu, kde žijú. Zároveň si rozširujú poznatky o slovenskej prírode a kultúre. Obsahový celok **„Z rozprávky do rozprávky“** podporuje zvedavosť, tvorivosť, samostatnosť, komunikáciu a spoluprácu detí. Prostredníctvom zážitkového učenia si deti upevňujú poznatky o jari, knihách, rozprávkach a Slovensku, a zároveň získavajú nové skúsenosti, ktoré môžu využívať v každodennom živote.

APRÍL

„Veselá Jar“

Tematický celok je zameraný na spoznávanie jarného obdobia, jeho charakteristických znakov a zmien, ktoré sa odohrávajú v prírode. Deti si všimajú zmeny počasia, predlžovanie dní, klíčenie rastlín, kvitnutie stromov a kvetov, a návrat sťahovavých vtákov. Oboznamujú sa so životom zvierat na jar a pozorujú premeny v okolí materskej školy. Prostredníctvom zážitkových aktivít si vytvárajú pozitívny vzťah k prírode a učia sa o ňu primerane starať.

Deti spoznávajú význam Veľkej noci, veľkonočné vajíčka, korbáče, jarnú výzdobu a ľudové tradície. Prostredníctvom tvorivých činností, piesní, básní a hier rozvíjajú svoju tvorivosť, jemnú motoriku a vzťah ku kultúrnemu dedičstvu.

Prostredníctvom jednoduchých pokusov a pozorovaní spoznávajú vlastnosti vody a základnú predstavu o jej kolobehu v prírode. Učia sa, že voda je vzácnym prírodným zdrojom a je potrebné s ňou šetriť a chrániť ju pred znečistením. Sledujú rast a vývoj rastliny od semienka až po dospelú rastlinu. Praktickým pozorovaním a jednoduchým pestovaním si vytvárajú predstavu o tom, čo rastliny potrebujú k svojmu životu – vodu, svetlo, teplo, vzduch a pôdu.

Deti sa učia, ako môžu svojím správaním chrániť prírodu, šetriť vodou a energiou, triediť odpad a starať sa o svoje okolie. Prostredníctvom praktických aktivít získavajú základné návyky ekologického správania a uvedomujú si význam čistého a zdravého životného prostredia.

Hlavným zámerom celku „**Veselá Jar**“ je podporovať u detí prirodzenú zvedavosť, radosť z objavovania a pozorovania prírody, rozvíjať ich tvorivosť a poznávacie schopnosti a zároveň vytvárať pozitívny vzťah k tradíciám, prírode a životnému prostrediu.

MÁJ

„Srdce na dlani“

V tematickom celku poukazujeme na jedinečnosť a dôležitosť každého človeka, deťom približujeme základné ľudské práva. Máj ako mesiac lásky predurčuje aktivity zamerané na utužovanie a rozvíjanie vzťahov k ľuďom. Lásku k mame deti vyjadrujú v kultúrnom programe, „Deň matiek“. Deti rozprávajú o svojej rodine, vyjadrujú svoje pocity, spomínajú na spoločné zážitky a uvedomujú si význam lásky, starostlivosti, pomoci a bezpečia. Prostredníctvom básní, piesní, dramatických a výtvarných činností vyjadrujú svoju vďačnosť a lásku k mame a svojim blízkym.

Pozorovaním života v lese, na lúke a pri vode rozvíjame poznávací proces života v prírode, deti spoznávajú kvety, trávky, motýle, včely, lienky, mravce a ďalšie drobné živočíchy. Pozorujú ich vzhľad, pohyb a spôsob života a uvedomujú si ich význam v prírode. Téma podporuje zvedavosť, pozorovacie schopnosti a citlivý vzťah k živým organizmom. Učia sa pomenovať domáce, hospodárske a voľne žijúce zvieratá a ich mláďatá, rozlišovať podľa vzhľadu, zvukov a spôsobu života a spoznávajú ich základné potreby. Prostredníctvom hier a praktických činností si rozvíjajú poznávacie schopnosti, slovnú zásobu a vzťah k živým tvorom. Spoznávajú lesné prostredie a život pri vode. Oboznamujú sa s vybranými lesnými zvieratami, vtákmi, stromami a rastlinami, ako aj so živočíchmi žijúcimi pri rybníkoch, potokoch či jazerách. Prostredníctvom pozorovania a zážitkových aktivít si vytvárajú predstavu o vzájomnej závislosti živých organizmov a ich prostredia.

Hlavným zámerom celku **„Srdce na dlani“** je uvedomiť si, že mama je pre mňa jedným z najdôležitejších ľudí v živote a uvedomiť si význam lásky, starostlivosti, pomoci a bezpečia. Rozvíjať u detí prirodzený záujem o zvieratá a ich životné prostredie, podporovať ich schopnosť pozorovať, porovnávať a objavovať a zároveň vytvárať pozitívny a ohľaduplný vzťah k prírode a všetkým živým tvorom.

JÚN

„Hurá leto!“

Tematický celok je zameraný na spoznávanie letného obdobia, jeho charakteristických znakov, zmien v prírode a činností, ktoré sú typické pre letné mesiace, oboznamujú sa s rôznymi druhmi dopravy a dopravnými prostriedkami – cestnou, železničnou, leteckou a vodnou dopravou. Spoznávajú základné dopravné značky, semafor a pravidlá bezpečného pohybu chodcov a cyklistov. Prostredníctvom hier a praktických situácií si upevňujú návyky bezpečného správania v cestnej premávke, na potrebu používania reflexných a ochranných prvkov pre zvýšenie bezpečnosti detí na ulici.

Rozvíjajú si konštrukčné zručnosti, poznávanie základov ochrany svojho zdravia počas leta. Deti spoznávajú prácu lekára, učiteľa, kuchára, hasiča, policajta, poštára, predavača a ďalších profesií. Prostredníctvom rolových hier si skúšajú jednotlivé pracovné činnosti, rozvíjajú komunikáciu, spoluprácu a uvedomujú si význam práce pre spoločnosť.

Spoznávajú prácu hasičov, policajtov, zdravotníkov a ďalších záchranárov, oboznamujú s tým, ako pomáhajú ľuďom v nebezpečných situáciách, s ich pracovným oblečením a vybavením. Primerane veku si osvojujú základné pravidlá bezpečného správania a učia sa, ako sa zachovať v situáciách, keď potrebujú pomoc. Tematický celok je zameraný aj na poznávanie, pomenovanie, rozlišovanie a triedenie farieb a základných geometrických tvarov. Deti objavujú farby a tvary v predmetoch každodenného života, v prírode a vo svojom okolí. Prostredníctvom hier, skladania, triedenia, kreslenia a tvorivých aktivít si rozvíjajú matematické predstavy, zrakové vnímanie, logické myslenie a jemnú motoriku.

Hlavným zámerom obsahového celku **„Hurá, leto!“** je vytvoriť deťom priestor na aktívne objavovanie sveta, získavanie praktických skúseností a rozvoj samostatnosti. Prostredníctvom hier a zážitkových činností podporujeme poznávacie, komunikačné, pohybové, tvorivé a sociálne schopnosti detí, zároveň ich vedieme k bezpečnému správaniu, spolupráci a rešpektovaniu pravidiel.